

Nr 217.

Av herr **Barthelson**, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående driftkostnader under år 1919 för statens domäner.*

Den 17 december 1915 uppdrog Kungl. Maj:t åt en särskild kommission att företaga undersökning, huruvida då gällande avlöningsreglementen för tjänstemän vid statens järnvägar, postverket, telegrafverket, statens vattenfallsverk och tullverket kunde ersättas av i huvudsak gemensamma avlöningsbestämmelser för samtliga nämnda verk, samt, därest kommissionen ansåge detta vara förhållandet, avgiva förslag till sådana gemensamma bestämmelser. Därefter, den 17 mars 1916, förordnade Kungl. Maj:t, att berörda uppdrag skulle utsträckas att omfatta jämväl domänstyrelsen och dess underlydande personal. I enlighet med senare givet särskilt uppdrag i Kungl. Maj:ts brev den 13 augusti 1917 har lönekommissionen den 20 mars 1918 överlämnat betänkande angående reglering av avlöningsförhållandena vid förenämnda verk att tillämpas i avvaktan på avgörandet av frågan om införande av gemensamma avlöningsbestämmelser vid desamma.

Beträffande domänstyrelsen och dess underlydande personal, skogsstaten, har lönekommissionen ansett sig icke böra framlägga förslag, som innebure några mera genomgripande förändringar av nu tillämpade avlöningsprinciper, utan ansluter sig förslaget häruti på det närmaste till vad för närvarande i sådant hänseende gäller. En omläggning av avlöningssystemet efter modernare linjer syntes nämligen kommissionen böra få anstå, till dess enhetliga avlöningsbestämmelser för samtliga affärsdrivande verk kunde komma till stånd.

Då kommissionen emellertid vunnit den övertygelsen, att verkets utveckling sedan senaste lönereglering med hänsyn till rörelsens art och

arbetets omfattning varit av den beskaffenhet, att en i största möjliga mån effektiv löneförbättring vore i hög grad påkallad, har kommissionen beträffande skogsstatspersonalen föreslagit nya fasta avlöningar, på det att denna personal redan nu måtte komma i åtnjutande av de fördelar, som en verklig lönereglering innebär, varvid jämväl det förhållandet, att de vid skogsstaten utgående pensionerna måste anses synnerligen knappt avvägda, ansåges böra tillmätas viss betydelse.

I överensstämmelse härmed har kommissionen föreslagit, bland annat, vissa förhöjningar i de fasta avlöningarna för den ordinarie personalen, vilka överstiga nuvarande löneförmåner med för den bevakande personalen 500 kronor och för den förvaltande personalen 900 kronor.

För domänstyrelsens vidkommande ansåg sig kommissionen emellertid nu icke böra föreslå en lönereglering utan åtnöja sig med att framlägga förslag om beredande av allenast tillfälliga lönetillägg. Frågan om ändring av de ordinarie avlöningarna för domänstyrelsen torde nämligen böra sättas i samband med en övergång i fråga om avlöningssystemet till huvudsaklig överensstämmelse med den s. k. kommunikationstypen.

Efter att hava hemställt, bland annat, dels att verkets chef samt en föreslagen souschef skola i avlöningshänseende jämnställas med respektive chefen för telegrafverket och överdirektör vid statens järnvägar, dels ock att notarietjänsterna å styrelsens skogsbyråer skola förändras till jägmästaretjänster i styrelsen, med samma avlöningsförmåner, som utgå till jägmästare å revir i södra landet, har kommissionen föreslagit, att ett tillfälligt lönetillägg bör tilldelas styrelsens övriga ordinarie personal, vilket lönetillägg angivits till 400 kronor för kvinnliga biträden och 800 kronor för tjänstemän av 1:a och 2:a graden samt byråchef.

Ehuru beloppen av begynnelse- och slutavlöningar för domänstyrelsens ifrågavarande sistnämnda tjänstemän komme att något understiga motsvarande siffror för närmast jämförliga tjänstemannakategorier vid kommunikationsverken i allmänhet, hade kommissionen dock ansett sig böra stanna vid de föreslagna tilläggsbeloppen med hänsyn till, bland annat, dessa tilläggs mera summariska och provisoriska karaktär och den omläggning av avlöningsformerna, som kan tänkas komma att äga rum för detta verk i samband med införandet av gemensamma avlöningsbestämmelser vid samtliga här förut berörda verk.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 399 till driftkostnader under år 1919 för statens domäner har framlagts förslag, bland annat, till avlöningssatser för domänstyrelsen och för skogsstatens ordinarie personal, att tillämpas från och med år 1919. Vid ärendets föredragning för

Kungl. Maj:t har herr statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet i huvudsak biträtt lönekommissionens förslag i fråga om de till domänstyrelsens och skogsstatens ordinarie personal utgående avlöningarna. Förslaget rörande förenämnda tillfälliga lönetillägg med 400 kronor för kvinnliga biträden och 800 kronor för tjänstemännen av 1:a, 2:a och 3:e graden i domänstyrelsen har herr statsrådet dock ej funnit sig kunna biträda, och därvid anført, bland annat, att, ej minst med hänsyn till de konsekvenser ett bifall till kommissionens hemställda härutinnan skulle kunna medföra i avseende å avlöningsförmåner åt befattningshavare vid andra, enligt statskontorstypen reglerade centrala verk, med ett upptagande av den föreliggande frågan syntes böra för närvarande anstå. Herr statsrådet erinrade därjämte, att Kungl. Maj:t icke heller beträffande generaltullstyrelsen funnit skäligen förelägga riksdagen förslag om dylika tillfälliga lönetillägg.

Då jag anser de av herr statsrådet anförda skäl till avstyrkande av lönekommissionens förberörda förslag om tillfälligt lönetillägg åt vissa befattningshavare i domänstyrelsen icke tillräckligt vägande, tillåter jag mig — även med hänsyn till att de tre ledamöter av riksdagen, som jämlikt herr statsrådets anmodan biträtt kommissionen vid behandlingen av förevarande ärende, till alla delar instämt i samma förslag — anføra och hemställa följande.

I likhet med samtliga befattningshavare vid skogsstaten, förutom kronojägare och tillsyningsmän, vilka vid 1917 års riksdag tillerkänts vissa tillfälliga lönetillägg, äro nu ifrågavarande ordinarie tjänstemän och personal i domänstyrelsen ställda på den avlöningsnivå, som bestämdes år 1908, dock att beslut om uppförande å staten av kvinnliga biträdesbefattningar i 1:a och 2:a lönegraderna med de för sådana befattningshavare eljest fastställda avlöningar fattades vid 1912 års riksdag.

I och med inrättandet av domänfonden sistnämnda år har domänstyrelsen inrangerats bland statens övriga affärsdrivande verk, och bland dessa är styrelsen med hänsyn till såväl de högst betydande värden den har att förvalta som den avkastning, som tillföres statskassan genom denna förvaltning, ett av de mest framstående. Domänfondens årliga behållning, vilken för år 1918 beräknas till 27,000,000 kronor och för år 1919 till ungefär samma belopp, överstiger för närvarande mycket betydligt den behållning, som tillföres statskassan från övriga affärsdrivande verk.

I betraktande av det högst ansvarsfulla värv, som, på grund av den stora utveckling statens domänväsende tagit under senare tider, åvilar domänstyrelsen vid handhavande av dess förvaltning av statens

domäner, är av synnerlig vikt, att styrelsen tillföres de bästa arbetskrafter. Så torde emellertid icke kunna ske, om ej behörig hänsyn toges till att personalen i styrelsen beredes ersättning, som skäligen svarar mot det ökade arbetet och det växande ansvaret. Om än av skäl, som lönekommissionen anført, avlöningarna ej nödvändigtvis behöva för närvarande uppgå till fullt samma belopp som för motsvarande tjänstemannakategorier vid statens järnvägar och telegrafverket m. fl. övriga affärsdrivande verk, synes dock rättvist, att det av kommissionen föreslagna tillfälliga lönetillägget må kunna utgå till styrelsens nu ifrågasvarande personal. Härigenom skulle sammanlagda avlöningen, begynnelse- och slutavlöning, komma att utgöra

för *kvinnligt biträde* av 1:a lönegraden: 1,600—2,000 kronor och för biträde av 2:a lönegraden 2,000—2,400 kronor; — motsvarande biträden i generalpoststyrelsen hava föreslagits erhålla i medeltal en begynnelseavlöning av 1,925 kronor och en slutavlöning av 2,325 kronor —;

för *tjänsteman i 1:a graden*: begynnelseavlöning 4,800 kronor och slutavlöning 6,300 kronor; — motsvarande tjänstemän i järnvägsstyrelsen hava föreslagits bekomma begynnelseavlöning med 5,460 kronor och slutavlöning med 6,400 kronor;

för *tjänsteman i 2:a graden*: begynnelseavlöning 6,600 kronor och slutavlöning 7,600 kronor; — motsvarande i järnvägsstyrelsen resp. 7,560 och 8,700 kronor —;

för *byråchef*: begynnelseavlöning 8,900 kronor och slutavlöning 9,500 kronor; — motsvarande i övriga affärsdrivande verk resp. 9,000 (8,950) och 9,900 (9,950) kronor —.

I enlighet härmed skulle den ordinarie staten för domänstyrelsen komma att ökas med sammanlagt 18,400 kronor utöver vad angivits i Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Vad sålunda föreslagits ifråga om beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa ordinarie befattningshavare inom styrelsen, bör även tagas i betraktande vid bestämmande av arvoden till de motsvarande befattningar i styrelsen, till vilka avlöningen utgår å extra stat.

Under hänvisning till vad jag sålunda anført, tillåter jag mig värdsamt hemställa,

att riksdagen — med bifall i övrigt till de i Kungl. Maj:ts i proposition nr 399 framställda förslag — måtte besluta, dels att under år 1919 må utgå tillfälligt lönetillägg till följande ordinarie befattningshavare hos domänstyrelsen nämligen: med 400 kronor till kvinnligt

biträde av 1:a och 2:a lönegraderna samt med 800 kronor till tjänsteman av 1:a och 2:a lönegraderna ävensom till byråchef, dels att liknande tillfälligt arvodestillägg må under samma år utgå till de motsvarande befattningshavare i styrelsen, till vilka avlöningen utgår från anslag å extra stat.

Stockholm den 24 maj 1918.

Gust. Barthelson.
